

**«СУТНІСТЬ, МЕТА, ЗАВДАННЯ
РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
МЕХАНІЗМ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ»**

План

1. Визначення регіональної політики, її мета і завдання.
2. Сучасні чинники регіональної політики та регіонального розвитку.
3. Основні напрямки, рівні та принципи регіональної політики.
4. Методи, інститути, важелі механізму реалізації регіональної політики
5. Механізм реалізації регіональної політики

1. Визначення регіональної політики, її мета і завдання

Регіональна економіка

```
graph TD; A[Регіональна економіка] --> B[Це складова частина політики держави, яка спрямована на організацію території країни відповідно до прийнятої стратегії розвитку.]; A --> C[Діяльність, направлена на упорядкування національного простору]; A --> D[Це також внутрішня політика регіонів, яка здійснюється органами управління регіону з урахуванням загальнонаціональних інтересів.];
```

Це складова частина політики держави, яка спрямована на організацію території країни відповідно до прийнятої стратегії розвитку.

Діяльність, направлена на упорядкування національного простору

Це також внутрішня політика регіонів, яка здійснюється органами управління регіону з урахуванням загальнонаціональних інтересів.

Контрольно-аналітичну діяльність та інформаційне забезпечення;

Політику розвитку регіональних комплексів;

Бюджетна та податкова політика;

Регіональна економічна політика

РПС та здійснення структурних перетворень в регіоні;

Планування, прогнозування та програмування регіонів;

Використання ПР та розпорядження власністю регіону;

Мета регіональної економічної політики

Економічні цілі – поживавлення виробництва в депресивних регіонах, створення полюсів росту і зон ефективного підприємництва, підвищення конкурентоздатності регіонального виробництва і т.д.

Соціальні цілі – пріоритетне збільшення зайнятості, доходів населення і поліпшення соціальної інфраструктури в найбільш відсталих регіонах і т.д.

Завдання регіональної політики

1. Інвентаризація і оцінка всього ресурсного потенціалу регіону.

3. Структурно-технологічна та організаційно-економічна перебудова економіки регіону і оновлення потенціалу.

5. Розвиток підприємництва як провідного фактора соціально-економічного розвитку регіону.

7. Посилення міжрегіонального розподілу праці та економічної інтеграції.

9. Розробка ефективних механізмів державної підтримки регіонів.

11. Впровадження сучасних ринкових механізмів. Рационалізація використання ресурсів.

2. Розробка нормативно-правових, економічних, організаційних та інших механізмів її використання.

4. Послідовне зниження міжрегіональної диференціації соціально-економічного розвитку та якості життя населення.

6. Підвищення зайнятості та наповнення місцевих бюджетів.

8. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності, активне входження регіонів до світових економічних процесів.

10. Покращення демографічної ситуації. Досягнення повної і продуктивної зайнятості населення.

12. Збереження та розвиток етнокультурної та конфесійної толерантності населення регіону.

2. Сучасні чинники регіональної політики та регіонального розвитку

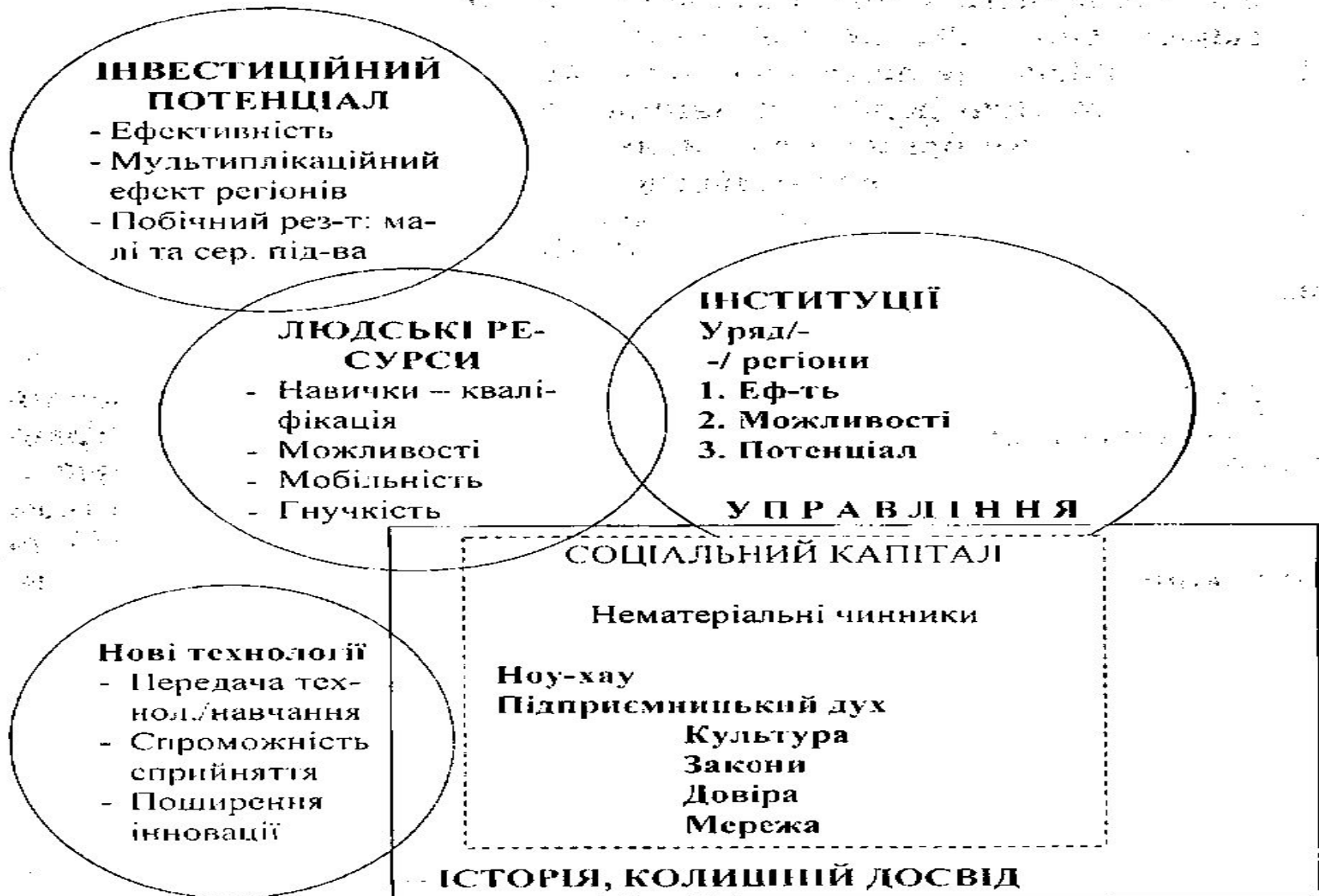

Рис. 7.2. Сучасні чинники регіонального розвитку

Основою державної регіональної політики в Україні повинні стати:

- чітке розмежування повноважень щодо управління регіонами між центральними і місцевими органами державної влади;
- створення фінансових і організаційно-правових умов для реалізації повноважень органів місцевого самоврядування;
- впровадження дієвого механізму участі місцевих органів державної влади і місцевого самоврядування в процесі прийняття рішень на державному рівні щодо регіональних проблем;
- розробка формалізованого механізму державної підтримки програм розвитку регіонів.

3. Основні напрямки, рівні та принципи регіональної політики

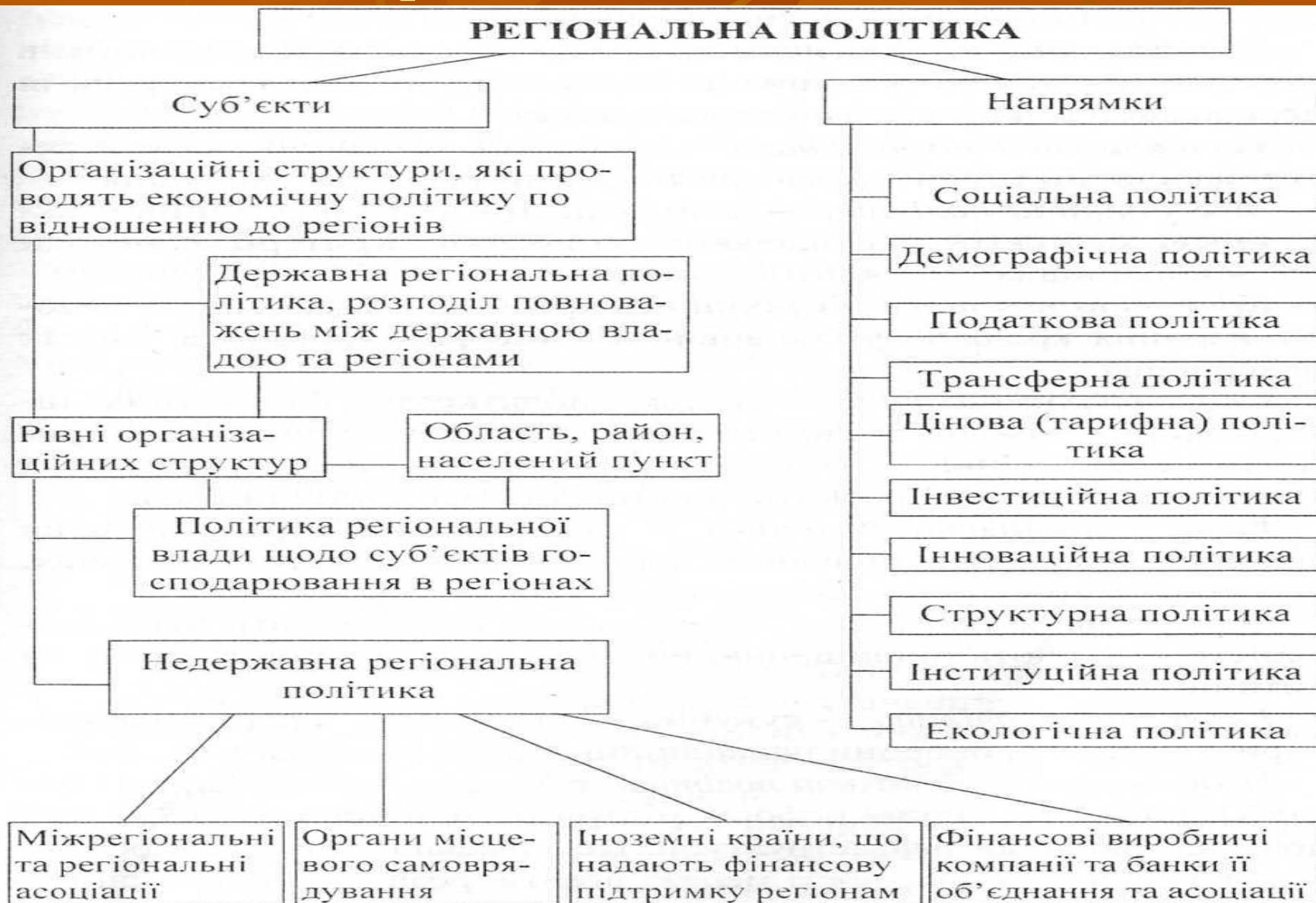

Рис. 7.3. Елементи та напрямки регіональної політики

4. Методи, інститути, важелі механізму реалізації регіональної політики

В залежності від складу та напрямку використання різних видів ресурсів

методи регулювання регіонального розвитку поділяються на:

Зовнішні

Екзогенні – передбачають значне державне втручання з боку державних органів влади у вигляді великих державних інвестицій, субсидій, кредитів.

Внутрішні

Ендогенні – ґрунтуються на державному втручанні у вигляді податкових пільг, послабленні адміністративного контролю, скороченні частки державної власності.

До найважливіших важелів реалізації регіональної політики відносяться:

- довгострокове прогнозування економічного і соціального розвитку регіонів для з'ясування глобальних проблем та стратегічних напрямків їх розвитку;
- розробка індикативних планів розвитку регіонів;
- розробка місцевих бюджетів;
- формування міжрегіональних та регіональних програм науково-технічного розвитку;
- визначення пріоритетних напрямків в розвитку окремих регіонів.

5. Механізм реалізації регіональної політики

- **Механізм реалізації регіональної економічної політики** — це система конкретних економічних важелів та організаційно-економічних засобів, за допомогою яких здійснюється державний вплив на просторову організацію суспільства, забезпечується соціально-економічний розвиток регіонів, вдосконалюється структура їхнього господарського комплексу.

**Основними складовими
елементами механізму
державного регулювання є:**

законодавчо-нормативна база;

**бюджетно-фінансове
регулювання регіонального
розвитку;**

**створення та розвиток
спеціальних (вільних)
економічних зон у певних
регіонах;**

**реалізація державних
регіональних програм,
місцевих програм соціально-
економічного розвитку;**

**розвиток міжрегіонального та
прикордонного
співробітництва.**

Механізм реалізації регіональної політики сприяє:

Формуванню талої системи
оподаткування, яке стимулює
виробництво.

Ефективному регулюванню
цін, тарифів на товари і
послуги,
особливо для природних
монополій.

Проведенню активної
кредитно-фінансової політики.

Розвитку міжрегіональних і
Зовнішньоекономічних
зв'язків.

ВИЗНАЧЕННЯ ГОЛОВНИХ ПОНЯТЬ ТЕМИ

Регіональна політика є складовою частиною *політики держави*, спрямованої на організацію території країни відповідно до прийнятої стратегії розвитку. Тобто це державна політика з урахуванням інтересів регіонів.

Передумовами РП є структурна неоднорідність простору країни (природно-ресурсний, економічний, соціальний, етнічний, політичний аспекти).

Регіональна політика держави – це сфера діяльності по управлінню політичним, економічним, соціальним та екологічним розвитком держави, що відображається як взаємовідносини між державою та регіонами а також регіонів між собою.

ПОНЯТЬ ТЕМИ

- *Державна політика* – це система заходів, направлених на регулювання розвитку регіонів заради досягнення встановленої цілі.
- *Регіональна економічна політика* – це дії, направлені на вирівнювання умов діяльності регіонів та їх результатів, ефективне використання регіональних ресурсів і можливостей, створення умов підвищення ефективності діяльності регіональних економік

РОЗРОБЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

- На початку 90-х, коли Україна здобула незалежність, постала проблема розроблення власної стратегії розвитку, тобто розробки регіональної політики. Але на жаль впровадження цих програм не було надто успішним.
- **25 травня 2001 р.** було схвалено *Концепцію державної регіональної політики України*, яка проголосила основну мету регіональної політики (створити умови для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів, підвищення рівня життя населення, забезпечення дотримання соціальних стандартів).
- У концепції вписані основні завдання регіональної політики, підкреслюється її значення, але у ній чітко не визначено загальної узгодженої бази для вирішення питань, від яких залежить успішний регіональний розвиток

СКЛАД РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

ЕКОНОМІЧНІ ЦІЛІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

ГОЛОВНІ СОЦІАЛЬНІ ЦІЛІ

РЕП:

пріоритетне збільшення зайнятості, доходів населення

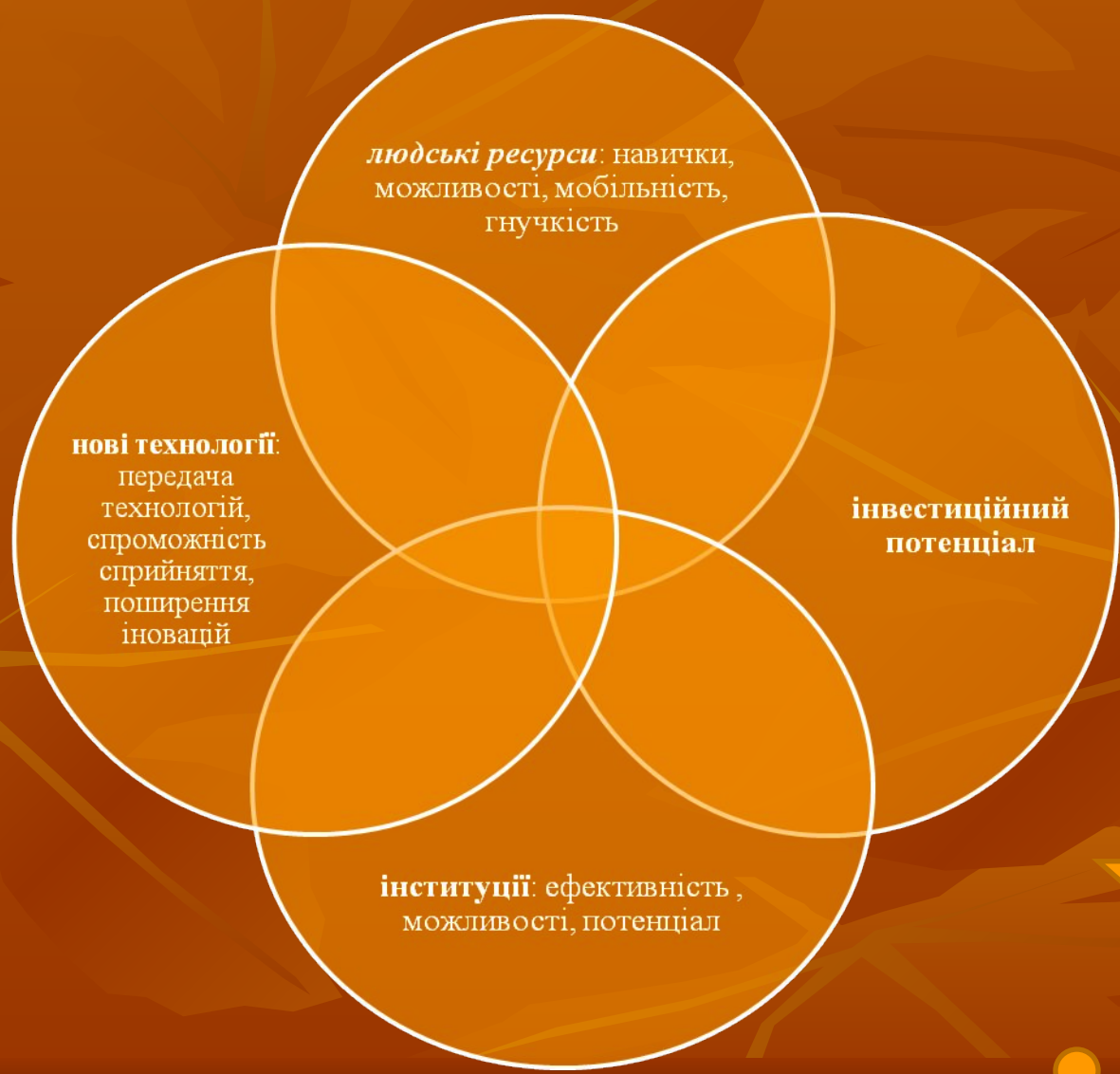
поліпшення соц. інфраструктури в найбільш відсталих регіонах

розширення доступності суспільних благ

ПОЛІТИКИ:

- Інвентаризація, оцінка природно-ресурсного, трудового, економічного, науково-технічного, інфраструктурного, культурного потенціалів регіону.
- Розробка нормативно-правових, економічних, організаційних та інших механізмів її використання.
- Послідовне зниження міжрегіональної диференціації соціально-економічного розвитку та якості життя населення.
- Розвиток підприємства та зовнішньоекономічної діяльності
- Підвищення зайнятості та наповнення місцевих бюджетів.
- Посилення міжрегіонального розподілу праці та економічної інтеграції
- Покращення демографічної ситуації
- Раціональне використання ресурсів регіону

ПОЛІТИКИ ТА ІНІЦІАТИВНОГО РОЗВИТКУ

РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

- *Людські ресурси*, якість, уміння та мобільність робочої сили, включаючи її здатність адаптуватися до технологічних та організаційних змін;
- • *Інституції*: не лише їхня організаційна структура на різних рівнях, центральному та місцевому, а й їхній потенціал, ефективність і відданість поставленим цілям – інакше кажучи основоположна роль інституцій у можливості успішного впровадження політики регіонального розвитку;
- • *Нематеріальні чинники*, як, наприклад, «соціальний капітал», що поєднує в собі складне переплетіння консолідованих знань і культури, інноваційної поведінки, «підприємницького духу», соціальних правил, спроможності будувати мережі, а також довіри та співпраця у соціальній та економічній сферах;
- • *Історична спадщина*, що по-різному впливає на нинішню підприємницьку культуру: вона визначає, як історична пам'ять про минуле впливає (позитивно чи негативно) на шлях, який нині обирає суспільство (підхід «залежного шляху»).

ОСНОВНІ ВИДИ РЕП:

Соціальна

Податкова

Тарифна

Тарифна

Трансфертна

Екологічна

Демографічна

ПОЛІТИКИ:

КЛАСИФІКАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ:

Критерии	Виды региональной политики
1. Спрямованість на відповідну складову соціально-економічної системи регіону	економічна; соціальна; ексистиційна; екологічна; науково-технічна
2. Ціль застосування	Вирівнювання рівнів соц-економічного розвитку регіона Оптимізація використання регіональних ресурсів
3. Механізм реалізації	автоматична (розподіл згідно кількісним показникам); проблемна (розподіл по спеціальним програмам); цільова (розподіл по конкретним регіонам).
4. Форма реалізації	Фінансова Адміністративна інфраструктурна

РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ ТА КРАЇНАХ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ

Розвинені країни	Розвинені країни
<p>1). Освоєння слаборозвинених територій, реконструкція економіки депресивних промислових районів</p>	<p>1). Інтергація всіх районів країни у єдиний національний ринок</p>
<p>2). Децентралізація агломерацій та районів концентрацій та районів концентрації промислового виробництва</p>	<p>2). Пом'якшення регіональних диспропорцій та підйом економіки особливо відсталих аграрних районів.</p>
<p>3). Утворення нових</p>	<p>3). П</p>

НЕОБХІДНО ВТІЛЮВАТИ УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ЄС:

- принцип партнерства – об'єднання національного, регіонального та муніципального рівня;
- створення програми – описується стратегія та визначаються пріоритети
- вкладання необхідних коштів – гроші на розвиток регіону виділяються на початку програми, чим бідніше регіон, тим більше коштів на нього виділяється
- самооцінка - політик повинен контролювати правильність своїх дій, визнавати помилки.

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:

- • За думкою західних регіоналістів, регіональна економічна політика повинна включати також наступні пріоритетні напрямки:
- • Підвищення ролі регіональної та місцевої влади
- • Розвиток прямого співробітництва між регіонами, здійснення сумісних проектів
- • Залучення на ключові управлінські посади висококваліфікованих спеціалістів

Регіональна політика

Державна
регіональна
політика

Регіональна
економічна політика

Регіональна економічна політика включає

- бюджетну та податкову політику ;
- планування ;
- прогнозування та програмування в регіоні
- використання природних ресурсів та розпорядження власністю регіону ;
- розміщення продуктивних сил та здійснення структурних перетворень в регіоні ;
- політику розвитку регіональних комплексів (аграрно-промислового, будівельного, транспортного) ;
- контрольно-аналітичну діяльність та інформаційне забезпечення .

Регіональна політика та регіональний розвиток

Урядова регіональна політика	Секторальна політика
Довгострокова стратегія :	- Політика конкуренції ;
- Пріоритетні цілі ;	- Пром.політика ;
- Основні цільові показники витрат	- Інноваційна політика і політика научно-досл. Робіт
- Розвиток основної інфраструктури	- Освітня політика ;
	- Соц.політика ;
	- Еколог.політика ;
Стратегія регіонального розвитку	Регіональний розвиток та територіальне пвннування
- Вдосконалення розбудови інституцій ;	- Міський розвиток ;
- Кваліф. роб. сили ;	- Аграрний розвиток ;
- Розвиток малих і сер. підприємств ;	- Землекористування ;
- Створ, нових роб. місць ;	- Демогр.розвиток, міграція ;
- Розвиток послуг ;	- Природні, геогр. умови

Мета регіональної економічної політики (РЕП) при всій розмаїтості формувань у різних країнах виражає компроміс між економічною ефективністю і соціальною справедливістю.

Економічні цілі включають поживлення виробництва в депресивних регіонах, створення полюсів росту і зон ефективного підприємництва, підвищення конкурентноздатності регіонального виробництва, посилення міжрегіональної економічної інтеграції і т.д.

Головні соціальні цілі РЕП - пріоритетне збільшення зайнятості, доходів населення і поліпшення соціальної інфраструктури в найбільш відсталих регіонах, розширення доступності суспільних благ і т.д.

Сучасні чинники регіональної політики та регіонального розвитку

інвестиційний потенціал

Ефективність
Мультиплікаційний ефект регіонів
Побічний рез., мали та сер. під-ва

ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ

Навички - кваліфікація
Можливості
Мобільність
Гнучкість

ІНСТИТУЦІЇ

Уряд регіони
Ефективність
Можливості
Потенціал
УПРАВЛІННЯ

Нові технології

Передача технолог./навчання
Спроможність сприйняття
Поширення інновацій

СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ
Нематеріальні чинники
Ноу-хау
Підприємницький дух
Культура Закони
Довіра Мережа
- ІСТОРІЯ, КОЛИШНІЙ ДОСВІД

Чинників продуктивності та ефективності діяльності регіонів:	Нематеріальні чинники, як, наприклад, "соціальний капітал,":
<ul style="list-style-type: none">• людські ресурси, якість, уміння та мобільність робочої сили, включаючи її здатність адаптуватися до технологічних та організаційних змін ;• інституції: не лише їхня організаційна структура на різних рівнях, центральному та місцевому, а й їхній потенціал, ефективність і відданість поставленим цілям - інакше кажучи основоположна роль інституцій у можливості успішного впровадження політики регіонального розвитку ;	<ul style="list-style-type: none">• поєднує в собі складне переплетіння консолідованих знань і культури, інноваційної поведінки, "підприємницького духу", соціальних правил, спроможності будувати мережі, а також довіри та співпраця у соціальній та економічній сферах;• історична спадщина, що порізному впливає на нинішню підприємницьку культуру: вона визначає, як історична пам'ять про минуле впливає (позитивно чи негативно) на шлях, який нині обирає суспільство (підхід "залежного шляху").

За думкою сучасних західних регіоналістів, регіональна економічна політика повинна включати також наступні пріоритетні напрямки:

- підвищення ролі регіональної і місцевої влади;
- розвиток прямого співробітництва між регіонами, здійснення сумісних проектів;
- залучення на ключові управлінські посади висококваліфікованих спеціалістів;
- покращення стану навколишнього середовища.

Порівняльна характеристика традиційної та сучасної регіональної економічної політики

№ п/п	Показники порівняння	Регіональна економічна політика	
		Традиційна	Сучасна
1	Проблеми регіонального розвитку	Дихотомія: розвиток/відсталість	Усунення різноманітних структурних факторів відсталості регіонів
2	Основні стратегії	Регіональне зростання	Регіональне оновлення та інновації
3	Організаційні форми	Централізована допомога держави	Децентралізація, регіональна та місцева влада
4	Механізми реалізації	Міжрегіональний перерозподіл ресурсів	Мобілізація ендогенних ресурсів

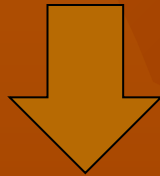
5	Основні напрямки	Капітал, матеріальна база	Інформація, технології, нематеріальні активи
		Зростання	Гнучкість
		Промисловість	Послуги та міжсекторальні зв'язки
		Проекти	Програми
		Невелике число великих фірм і проектів	Багаточисельні МП та дрібні проекти
6	Динаміка	Географічні стабільно проблемні регіони	Велика швидкість виникнення проблем в різних ареалах
		Прискіплива увага до "запланованих" центрів росту	Спонтанна мобілізація місцевих ресурсів

Основні напрямки, рівні та принципи регіональної політики

В регіональній політиці існують територіальні рівні.

В Росії у регіональній політиці виділяють два рівні:

федеральний

в Росії визначаються «об'єктивні» критерії взаємовідносин центру і регіонів у поєднанні з системою «індивідуальних» заходів, спрямованих на вирішення конкретних регіональних проблем.

регіональний

на регіональному рівні у вжитку є дві моделі - ліберальна, за якою влада не утручається в господарську діяльність, а також консервативна модель, коли в тій чи іншій формі зберігається державний контроль.

**В Україні будується демократичне суспільство,
отже основними принципами її регіональної
політики мають бути:**

**принцип соціальної
справедливості**

принцип демократизму

у принципі консенсусу

**принцип
збалансованості
повноважень і
відповідальності**

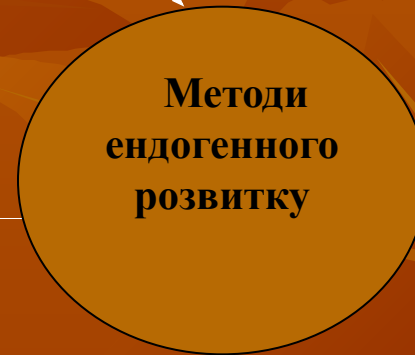
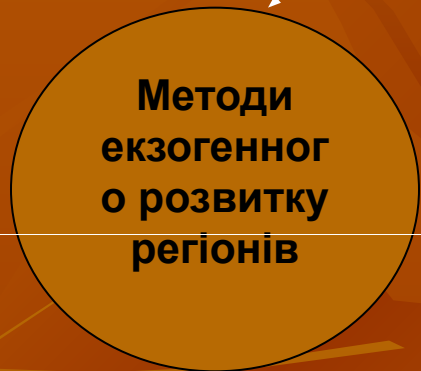
принципи субсідарності

Методи, інститути, важелі механізму реалізації регіональної політики.

Пріоритетне значення в створенні ефективного механізму реалізації регіональної політики належить:

- впорядкуванню бюджетних відносин ;
- формуванню стабільності дохідної бази ;
- розмежуванню повноважень між центром та регіонами, а також державою і місцевим самоврядуванням, функціональною градацією регіональних видатків;
- розвитку малого та середнього бізнесу ;
- організацією ринкової інфраструктури та ін.

В залежності від складу та напрямку використання різних видів ресурсів методи регулювання регіонального розвитку поділяються на

До найважливіших важелів реалізації регіональної політики відносяться:

1. довгострокове прогнозування економічного і соціального розвитку регіонів для з'ясування глобальних проблем та стратегічних напрямків їх розвитку ;
2. розробка індикативних планів розвитку регіонів;
3. розробка місцевих бюджетів;
4. формування міжрегіональних та регіональних програм науково-технічного розвитку;
5. визначення пріоритетних напрямків в розвитку окремих регіонів.

За О.Г. Гранбергом механізм реалізації
регіональної політики складається з трьох
блоків

планування і
прогнозуванн
я

бюджетно-на-
укової
системи

регулюючи
інститути

бюджетна
політика

нормативно-
розрахункові
механізми

особливі
бюджетні
режими

заборону, дозвіл,
примушення

трансферти,
субсидії, премії,
ПОЗИКИ

кредити, програми,
плани розвитку

**Серед інструментів
регіональної економічної
політики називають і
систематизують за
ступенем універсальності
та широті впливу**

Макроінструменти

Мікроінструменти

Исходя из принципиальных соображений о характере и особенностях нового социально-экономического районирования РФ, представляется целесообразным рекомендовать проект трехуровневой системы социально-экономического и административного районирования.

уровни (подсистемы)	социально-экономические районы (комплексы)	административно-территориальные единицы	количество единиц
макро-	основная экономическая зона	край область	4-5 15-20
мезо-	средний социально-экономический район	округ	150-200
микро-	низовой социально-экономический район	город, административный район территория муниципального совета, сельсовета	2,5-3 тыс. ...

Для регулювання функціонування регіональних ринків в регіональній політиці використовуються методи:

прямого(законодавчого, адміністративного)регулювання.	опосередкованого (економічного)регулювання.
<ul style="list-style-type: none">*регулювання внутрішнього і зовнішнього ринків засобів виробництва (квотування по окремих видах продукції):* обмеження масштабів і сфер діяльності окремих виробників (обмеження окремих видів засобів виробництва, обмеження частки окремого виробника на ринку);* пряма участь в діяльності підприємства (участь у розробці проектів і фінансуванні, втручання в управління, у випадку, коли держава має контрольний	<ul style="list-style-type: none">*регулювання цін на певні види засобів виробництва (стримування цін на сировину, енергоносії, дворівневі ціни для виробників і покупців);*засоби по збільшенню пропозицій певних видів засобів виробництва (надання пільг виробнику, дотації на оплату споживчих ресурсів, зниження ставок податків чи повне від

пакет акцій);

- участь у формуванні попиту на окремі види засобів виробництва (держзакупівля, прямі субсидії і субвенції виробникам, пряме фінансування розробок нових видів засобів виробництва).

них звільнення, допомога у підготовці персоналу та ін.); стимулювання інвестиційної діяльності виробників (державні гарантії під кредити комерційних банків, подання на пільгових умовах в оренду чи продаж зі скидкою об'єктів федеральної власності - землі і виробничих фондів, забезпечення вільного доступу до державних патентів та іншої науково-технічної інформації, утворення держфондів для заміни спеціалізації виробництва, сприяння утворенню різних форм взаємодій науки з виробництвом);

- заходи щодо обмеження попиту на окремі види засобів виробництва

Інвестиційний механізм реалізації регіональної політики.

**Інвестиційна
привабливість
регіону**

**Інвестиційний
клімат**

види ризиків

Вільна економічна зона(ВЕЗ) має значні розміри та метою її створення є стимулювання економічного розвитку.

Позитивними і негативними аспектами створення ВЕЗ є, зокрема такі:

+	-
<ul style="list-style-type: none">• Вартість забезпечення матеріальних умов діяльності ВЕЗ у більшості випадків висока. Інвестиції в інфраструктуру, матеріально-технічні засоби, а також загальні послуги (включаючи приміщення), безпосередньо пов'язані з потребами підприємств, є необхідними для створення стартових умов функціонування ВЕЗ.• У разі великих розмірів ВЕЗ досить імовірним є позитивний вплив на створення нових робочих місць і підвищення місцевого попиту. По суті, створення нових робочих місць часто є основним позитивним результатом, який можуть дати ВЕЗ, особливо в регіонах, що страждають від безробіття. Значна кількість країн використовувала ВЕЗ.	<ul style="list-style-type: none">• ВЕЗ створюють можливість для дискреційної поведінки та відсутності прозорості. Це, у свою чергу, може призвести до підвищення корупції у сферах, де не діють і не забезпечуються виконання звичайних законів.• проблема „подвійної“ економіки - існування анклавів чи анклавів, до яких застосовуються спеціальні стимули та процедури, та решти економіки, яка не користується такими перевагами. Через труднощі, пов'язані зі створенням і обмеженням зв'язків з рештою економіки, значна кількість ВЕЗ не змогла виконати своїх амбіційних завдань, визначених національними урядами, у тому числі й урядом України.

Реалізація механізму міжбюджетних та податково-бюджетних відносин

Ціновий (тарифний) аспект механізму реалізації регіональної політики

Ціновий механізм - це встановлення і регулювання владними регіональними структурами систем цін різних видів товарів і послуг.

Використовуються такі форми і методи цього механізму:

1. МЕТОДИ, ІНСТИТУТИ, ВАЖЕЛІ

МЕТОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

В арсеналі реалізації регіональної політики є адміністративні та економічні методи.

Ці методи можуть безпосередньо впливати на регіональний розвиток:

- *метод прямого впливу ;*
- *методи непрямого впливу ;*
- *методи екзогенного розвитку регіонів ;*
- *методи ендogenousного розвитку .*

Інструменти систематизують за ступенем універсальності та широті впливу, виділяючи макроінструменти та мікроінструменти:

Макроінструменти — це загальноекономічні регулятори, які впливають на поведінку багатьох економічних суб'єктів.

Мікроінструменти — це регулятори адресного впливу.

2. Інституційний механізм реалізації регіональної політики. Світовий досвід. Одним з основних інститутів регіональної політики є агентства розвитку.

До цього типу агентств розвитку належать, зокрема, такі:

агентства в Ірландії

агентство з розвитку Шотландських підприємств

агентство розвитку Уельсу

В Європі в 1991 році існує Європейська асоціація регіональних агентств розвитку. Вона вирішує такі пріоритетні завдання:

- участь у розробці і виконанні територіальних програм розвитку й (або) програм підтримки малих та середніх компаній;
- поліпшення технічної співпраці з Європейською Комісією та іншими інститутами Європейського Союзу;
- допомога агентствам розвитку, створеним у країнах, які не входять до складу Європейського Союзу;
- сприяння укладанню проектів співпраці між агентствами розвитку кількох країн.

3. Інвестиційний механізм реалізації регіональної політики.

Інвестиції - це економічні ресурси, які направлені на збільшення реального капіталу суспільства, тобто, на розширення та модернізацію виробництва, створення виробничої і соціальної інфраструктури, товарно-матеріальних запасів та резервів, підготовку та перепідготовку кадрів, науки.

Інвестиції:

- **реальні інвестиції** - це кошти, вкладені в матеріальні та нематеріальні активи;
- **фінансові інвестиції** - це вкладання коштів у різноманітні фінансові інструменти.

4. Реалізація механізму міжбюджетних та податково-бюджетних відносин.

Поділ податкових доходів між бюджетами здійснюється *двома способами*:

- 1) різні види податків «розводяться» між бюджетними рівнями (власне податки);
- 2) той самий податок розподіляється між бюджетними рівнями у певних пропорціях (регулюючи податки).

Правила поділу податків:

місцеві

центральні

регіональні

Міжбюджетні відносини. У бюджетних системах зі стрімким поділом доходів і повноважень по витратах основним механізмом регулювання бюджетних дисбалансів є міжбюджетні трансферти.

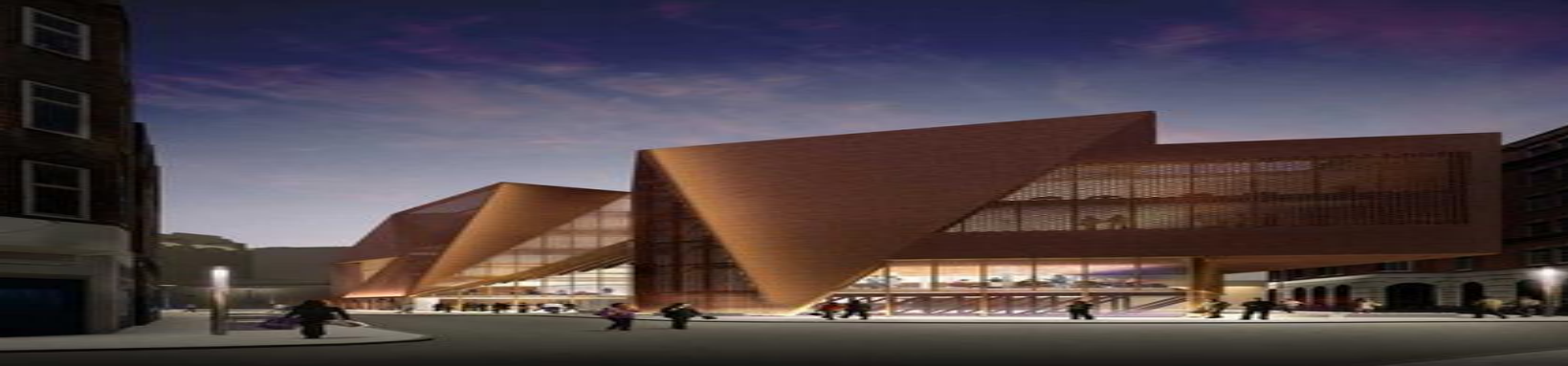
Розрізняють два основних типи трансфертів:

- *вертикальні* - (від бюджетів вищестоящого рівня до нижчестоящого);
- *горизонтальні* - (між бюджетами одного рівня).

До вертикальних відносять:

- *загальні* (вирівнюючі);
- *цільові* (спеціальні).

Регіональний фонд розподіляється за трьома напрямками:

- трансферт регіонального центру;

- трансфертний фонд підтримки регіонів;

- трансфертний фонд стимулювання регіонів

Ціновий (цінодержний) механізм реалізації регіональної політики.

Ціновий механізм - це встановлення і регулювання владними регіональними структурами систем цін різних видів товарів і послуг.

Використовуються такі форми і методи цього механізму:

- *надання субсидій і дотацій;*
- *запровадження фіксованих цін;*
- *обмеження граничного рівня рентабельності;*
- *обмеження постачально-збутовим і торгових надбавок та націнок;*
- *запровадження граничних коефіцієнтів зростання цін;*
- *декларування змін цін.*

5. Механізм реалізації структурно-територіальних проблем регіональної політики.

Структурна політика регіону - це удосконалення галузевої структури регіональної економіки та динаміка її розвитку. Для кожного регіону визначаються особливості динаміки виробництва.

Типізують регіони:

- *До першого типу відносять регіони з незначними стійкими падіннями ;*
- *Другий тип - помірне падіння виробництва з наступним зростанням ;*
- *Третій тип регіонів — це глибоке падіння, стабілізація, помірне зростання;*
- *Четвертий тип регіону - це стрімке і стійке падіння.*

В основі структурної політики регіонів має бути стратегія економічного зростання, яка ґрунтується на конкурентних перевагах того чи іншого регіону. Названі переваги можуть забезпечити такі чинники:

- *високий науково-технічний потенціал;*
- *рівень освіти населення;*
- *розвинута промисловість;*
- *насичений внутрішній ринок;*
- *вигідне економіко-географічне положення;*
- *значний ресурсно-сировинний потенціал;*
- *розвинута транспортна інфраструктура;*
- *кваліфікована і відносно дешева робоча сила;*
- *наявність свободних виробничих потужностей промислових територій з відповідними екосистемами;*
- *досвід експорту високотехнологічної продукції;*
- *досвід виробничої кооперації.*

6. Стаття на тему: «Методологія формування та механізми реалізації політики соціально-економічного розвитку регіону»

Автор: Володимир Павлов - кандидат економічних наук, професор.

У статті сформульовані теоретико-методологічні аспекти формування політики соціально-економічного розвитку регіону, яка базується на інституційно-правових та організаційно-економічних основах державної регіональної політики.

